

ת"פ 21205/06/13 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בירושלים

20 יולי 2015

ת"פ 21205-06-13 מדינת ישראל נ' פלוני

בפני
בעניין: כב' השופטת דנה כהן-לקח
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
פלוני

הנאשם

החלטה וגמר-דין

השאלה המרכזית המונחת לפתחי בתיק זה הנה האם יש להיעתר לבקשת ההגנה לביטול הרשעת הנאשם בדין. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים ועיינתי במכלול החומר שלפניי, באתי למסקנה כי בנסיבות הייחודיות של המקרה דן, ניתן להעדיף את ההיבטים האינדיבידואליים-השיקומיים על-פני האינטרסים הציבוריים, באופן שהרשעתו של הנאשם תבוטל. להלן טעמי לכך.

רקע

1. ביום 7.10.2014 הרשעתי את הנאשם על-יסוד הודאתו, בעבירות של ידיעות כוזבות לפי סעיף 243 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק); וכן ניסיון לקבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 בצירוף סעיף 25 לחוק.

על-פי עובדות כתב-האישום בהן הודה הנאשם, בעת הרלוונטית היה בבעלות הנאשם רכב מסוג ניסן אלמרה (להלן: הרכב). ביום 27.6.2010 הנאשם גמל בליבו להעביר את הרכב לאדם אחר, כדי שיפרק ויעלים את הרכב. באותו מועד, בסמוך לשעה 14:15, התקשר שוטר לנאשם והזדהה כחברו של אדם בשם עלי (הנאשם לא ידע כי מדובר בשוטר). כאשר הנאשם אמר לשוטר שמדובר ברכב פרטי ולא בג'יפ, הפנה אותו השוטר לאחר שמתעסק ברכבים קטנים. בהמשך אותו יום, בסמוך לשעה 15:30, התקשר סוכן משטרה (להלן: הסוכן) לנאשם. הסוכן הזדהה כחברו של עלי וציין כי הוא פונה לנאשם בקשר לאוטו. באותו היום, בסמוך לשעה 19:30, התקשר הסוכן לנאשם פעם נוספת, וזאת בהתאם לבקשתו של הנאשם. בשיחה זו, הנאשם מסר לסוכן את פרטי הרכב, את מיקומו וכן פרטים נוספים אחרים. כמו-כן, הנאשם אמר לסוכן כי בתמורה לעבודתו ישלם לו 500 ₪, כאשר יקבל את כספי הביטוח עבור הרכב. בשעה 20:30 לערך, נפגשו הנאשם והסוכן בסמוך לצומת פת בירושלים ליד תחנת האוטובוס. הנאשם עזב את הרכב כאשר הוא מונע, ומסר לסוכן את הקוד לרכב. בנוסף, הנאשם אמר לסוכן כי הם לא מכירים וכי הפגישה ביניהם לא

התרחשה, וביקש מהסוכן לפרק ולהעלים את הרכב. הסוכן נסע מהמקום עם רכבו של הנאשם, והנאשם הלך לדרכו. בהמשך אותו ערב, בשעה 22:21, הגיש הנאשם תלונה כוזבת במשטרת מרחב מוריה בגין גניבת רכב. הנאשם מסר כי החנה את רכבו ברחוב יוסי בן יעזר 16 בשעה 21:00, וטען כי חזר לשם בשעה 21:35 וגילה שהרכב לא נמצא במקום. ביום למחרת, 28.6.2010 בשעה 08:03, דיווח הנאשם בכזב לחברת הביטוח כי רכבו נגנב.

בכל אלה הודה הנאשם, ובגין כך הורשע בעבירות של ידיעות כוזבות וניסיון לקבלת דבר במרמה.

2. במסגרת הסדר-הטיעון, הגבילה עצמה המאשימה לעונש של עבודות שירות. לצד זאת, הוסכם בין הצדדים כי בכפוף לתסקיר חיובי ולהמלצת שירות המבחן, תסכים המאשימה להטלת צו של"צ בהיקף עליו ימליץ שירות המבחן. הסנגור הודיע כי יעתור לביטול ההרשעה, ואילו המאשימה הודיעה כי עמדתה היא להותרת ההרשעה על כנה. בהתאם להסכמת הצדדים, נשלח הנאשם תחילה להכנת תסקיר.

תסקיר שירות המבחן

3. מתסקיר שירות המבחן מיום 19.4.2015 עולה כי הנאשם בן 40, נשוי בשלישית ולו בן כבן 12 מנישואיו השניים. מנישואיו הנוכחיים הנאשם הוא אב לילד בן כשנה וחצי, כאשר אשתו בהריון. מסקירת מהלך חייו של הנאשם עולה כי הוא חווה ילדות קשה, על רקע התמכרות אביו לאלכוהול ושימוש באלומות מצד האב כלפי הנאשם וכלפי יתר בני המשפחה. הנאשם שירת שירות צבאי מלא. בשנת 2007 החל לעבוד כפקח בעיריית ירושלים. בשל מעורבותו בעבירות נשוא תיק זה, הושעה הנאשם מעבודתו שם. בחודשים האחרונים עובד הנאשם כמפקח בחברת ניקיון שבבעלות אחיו. מהתסקיר עוד עולה כי לנאשם חובות כספיים לגורמים שונים, בין היתר בשל תשלומי מזונות. הנאשם ציין כי לקח הלוואות ובתקופה האחרונה הוא מנסה להתאזן מבחינה כלכלית.

במסגרת התסקיר, סקר שירות המבחן קשיים עמם התמודד הנאשם במישור הנפשי, לרבות מספר ניסיונות אובדניים שהנאשם ביצע לאורך השנים החל מגיל 17. בתסקיר צוין כי בספטמבר 2009 פנה הנאשם לטיפול פסיכיאטרי, עקב מצוקה נפשית שהחריפה על רקע פרידה מבת-זוג קודמת. בתקופת הטיפול חלה ירידה במצב הנפשי של הנאשם, והוא ביצע מספר ניסיונות אובדניים על-ידי בליעת כדורים. הוא טופל, בין היתר, באופן תרופתי. הפסיכיאטרית שטיפלה בנאשם ציינה כי הוא נוטה להיכנס למצבי משבר, ובמקביל משקיע כוחות בניסיונות להשתקם. כיום, הנאשם אינו מטופל, ומתאר יציבות נפשית.

אשר לעבירות נשוא התיק שבכותרת - הנאשם לקח אחריות על מעשיו והביע חרטה. הוא תאר כי היה במשבר רגשי סביב מצבו הכלכלי וזוגיות קודמת שלא צלחה (טרם נישואיו הנוכחיים). הנאשם תיאר תפיסת חשיבה מעוותת אותה עת, במסגרתה סבר כי במידה שיהיה לו רכב טוב יותר, בת-הזוג הקודמת שעזבה אותו, תרצה בו חזרה. על רקע זה, הנאשם ניסה למכור את רכבו, ללא הצלחה. לדבריו, אדם שהכיר באופן שטחי הציע לו לביים את גניבת הרכב והוא נענה לו מתוך חולשה רגעית. להערכת שירות המבחן, בבסיס מעורבותו של הנאשם בעבירות נשוא כתב-האישום, טמון חוסר יציבות רגשית וכן צורך בתחושת כוח והערכה. זאת, בנוסף לאינטרס הכלכלי, תוך טשטוש גבולות המותר והאסור.

אשר להרשעת הנאשם בדין - הנאשם הביע לפני שירות המבחן חשש מהותרת הרשעתו על כנה. לדבריו, הדבר עלול להוביל להפסקת עבודתו בעירייה, אשר היוותה עבורו עוגן בשנים האחרונות. זאת ועוד; אשתו הנוכחית של הנאשם הנה ילדת ארה"ב ועלתה ארצה על-מנת להינשא לו. הנאשם הביע חשש שמא עקב ההרשעה, תיחסם עבורו האפשרות לקבלת גרין-קארד אם יחליטו בני-הזוג לעבור להתגורר בקרבת משפחתה של האישה בארה"ב.

התרשמות שירות המבחן היא כי הנאשם הוא בעל דימוי עצמי פגוע, ונושא מטען רגשי משמעותי אשר לא אחת משבש את דפוסי התנהגותו. צוין כי הנאשם נוטה למצבי רוח קיצוניים בהם פועל באופן הרסני, וכי הוא חווה קשיים במתן אמון במשפחת מוצאו. כל אלה מהווים גורמי סיכון להישנות מעורבות עבריינית. יחד עם זאת, ההתרשמות היא כי לאורך השנים הנאשם עושה מאמצים גדולים לשיקום, כפי שבא לידי ביטוי בפנייה חוזרת מצידו למסגרות טיפוליות, ניסיון ליציבות תעסוקתית, התנהלות חיובית ואמפטית במסגרת עבודתו, וכן רצון לניהול אורח חיים נורמטיבי. צוין כי ניכר שהנאשם עובר תהליך של שינוי חיובי ומצליח לקבל תמיכה ולהיתרם הן מסביבתו והן מאנשי מקצוע. כל אלה מהווים להערכת שירות המבחן גורמי סיכוי לשיקום.

במישור ההמלצה - נוכח העדר רישום פלילי; על-מנת שלא לפגוע בהמשך התפתחותו האישית והמקצועית של הנאשם, בין אם בעבודתו בעיריית ירושלים ובין אם בקבלת גרין קארד לארה"ב; נוכח ההתרשמות כי הנאשם יכול לערוך שינוי משמעותי במסגרת טיפולית וכי הוא בעל מוטיבציה להשתלב בהליך טיפולי המשכי; וכן נוכח התייחסות הנאשם לעבירות - המליץ שירות המבחן לבטל את הרשעתו בדין. בנוסף, המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם צו של"צ בהיקף של 180 שעות וכן צו מבחן, במסגרתו יפעל שירות המבחן לשילובו של הנאשם במסגרת טיפולית מתאימה.

ראיות לעונש

4. מטעם המאשימה לא הוגשו ראיות לעונש, שכן מוסכם כי אין לחובת הנאשם רישום פלילי.

אעיר כי הן בתסקיר שירות המבחן והן בטיעוני המאשימה לפניי הוזכר תיק פלילי קודם של הנאשם, שפרט הרישום בעניינו (אי-הרשעה) נמחק מהרישום הפלילי (ראו: פרוטוקול דיון מיום 4.5.2015, עמ' 9, ש' 15-16). מאחר שעסקינן בפרט רישום שנמחק, לא ראיתי להתחשב בו או להביאו במסגרת שיקוליי (ראו והשוו: סעיף 20 לחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981; עוד ראו: דברי כב' השופטת (כתוארה אז) ביניש בדנ"פ 9384/01 אל נסאסרה נ' מדינת ישראל, פסקה 22 ואילך (15.11.2004) לענין תכליותיו של הסדר המחיקה).

5. בא-כוח הנאשם, עו"ד יהודה שושן, הגיש מספר ראיות לעונש:

ראשית, סיכום אשפוז הנאשם במחלקה פנימית בבית-חולים מימים 9.6.2010 עד 10.6.2010, עקב נטילה של 60 כדורי אקמול, אופטלגין ונורופן בעקבות "סיטואציה נפשית" (בסיכום האשפוז נרשם כי הנאשם סיפר שראה באקראי את בת-זוגו לשעבר מתהלכת ברחוב עם אחר). בסיכום האשפוז הנ"ל גם צוין כי לפי הערכת פסיכולוג, האירוע נבע מתוך ייאוש ולא מתוך ניסיון לסיים את החיים, אולם לא ניתן לשלול מעשה נוסף בהמשך. בתום אותו אשפוז, ההמלצה הייתה למעקב פסיכולוגי ופסיכיאטרי (ע/ 1).

שנית, הסנגור הגיש לעיוני מכתב מיום 25.7.2010 חתום על-ידי מומחית פסיכיאטרית שטיפלה בנאשם במרכז הקהילתי לבריאות הנפש. במכתב צוין כי הנאשם פנה לטיפול בספטמבר 2009 עקב מצוקה נפשית שהחריפה על-רקע פרידה מבת-זוג קודמת. נרשם כי הנאשם מוכר במרפאה עקב פניות קודמות במצבי משבר, וכי לנאשם מודעות גבוהה לקשייו ומוטיבציה רבה לטיפול. עוד נרשם כי באותם חודשים חלה ירידה מסוימת במצב הנפשי, הנאשם חש מדוכא ומיואש, וביצע מספר ניסיונות אובדניים בבליעת כדורים (ע/2).

שלישית, הוגשו לעיוני מטעם ההגנה מסמכי בקשה של הנאשם להוצאת גרין קארד בארה"ב מיולי 2014 (ע/3).

רביעית, ההגנה הגישה לעיוני עותק מפוליסת ביטוח הרכב של הנאשם בעת הרלוונטית לכתב-האישום וכן מחיר מחירון נכון להיום של סוג הרכב נשוא כתב-האישום (כ- 13,400 ש"ח) (ע/4).

חמישית, הסנגור הגיש מקבץ מכתבי תודה והוקרה משנים 2008 עד 2011 שהנאשם קיבל במסגרת עבודתו כפקח חנייה בעיריית ירושלים, טרם השעייתו בגין התיק הנוכחי (ע/5).

לסיום, הוגש לעיוני מסמך מיום 12.5.2015 אודות מצבה הרפואי של אשת הנאשם המצביע על כך שהיא בשמירת הריון (ע/6).

בנוסף, הסנגור הצהיר לפרוטוקול כי בבירור שנערך מול עו"ד ברברה צור, היועצת המשפטית של עיריית ירושלים, נמסר כי בין אם ההליך הפלילי בעניינו של הנאשם יסתיים בהרשעה ובין אם לאו, יישקלו צעדים בנוגע להמשך העסקת הנאשם בעירייה. המאשימה הודיעה כי היא מסתפקת בהצהרת הסנגור בעניין זה, ללא צורך במסמך כתוב מטעם העירייה (פרוטוקול דיון מיום 4.5.2015, עמ' 9, ש' 15).

טיעוני הצדדים

6. באת-כוח המאשימה, עו"ד מוריה הירש, הסכימה כי בהתאם להסדר הטיעון בין הצדדים ולפי המלצת שירות המבחן, יוטל על הנאשם צו של"צ, תוך שצוין כי לשיטת המאשימה עונש מסוג זה מהווה חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם. אשר לסוגיית הרשעתו של הנאשם - באת-כוח המאשימה טענה כי יש להותיר את הרשעת הנאשם על כנה, נוכח חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם והצורך בהרתעת היחיד והרבים מפניהן. עוד נטען כי ההגנה לא הוכיחה פגיעה קונקרטית ודאית בנאשם בגין הרשעתו בדיון. בהקשר זה, נטען כי בהתאם לעמדתה של היועצת המשפטית של עיריית ירושלים כמפורט לעיל, אם ההרשעה תיוותר על כנה, אין הכרח שהנאשם יפוטל מעבודתו בעירייה. וגם להפך - אם תבוטל הרשעת הנאשם בדיון, אין וודאות כי הדבר יוביל לכך שעיריית ירושלים תימנע מפיטוריו של הנאשם. טיעונים דומים העלתה המאשימה לעניין בקשת הנאשם לקבלת גרין קארד מרשויות ארה"ב. בעניין האחרון, הודיעה המאשימה בתשובה משלימה בכתב מיום 26.5.2015 כי בירור שערכה העלה כי במסגרת תהליך הקבלה של אשרה אמריקאית, נשקלת שאלת מעורבותו בפלילים של מבקש האשרה, ולא רק הרשעתו בפלילים. כך למשל, טופס בקשת הגרין קארד

מטיל על מבקש האשרה חובה ליידע את הרשויות האמריקאיות לא רק על הרשעה בפלילים, אלא גם על ביצוע עבירה שלא נסתיימה בהרשעה (בעניין זה, צירפה המאשימה לתגובתה בכתב טופס בקשת גרין קארד, וכן חוברת הנחיות של מחלקת המדינה האמריקאית). בהתחשב בכך, נטען כי לא הוכח שהותרת ההרשעה על כנה, תיצור נזק קונקרטי חמור עבור הנאשם.

7. מנגד, בא-כוח הנאשם, עו"ד יהודה שושן, עתר לביטול הרשעת מרשו. לגישת הסנגור, מכלול הנסיבות בעניינו של הנאשם מכריעות את הכף לטובת ביטול ההרשעה במקרה דנן. הסנגור עמד בטיעונו על השיהוי בהגשת כתב-האישום (כשלוש שנים); על כך שאלמלא הפנייה של השוטר והסוכן המשטירתי לנאשם, יתכן שהעבירות לא היו יוצאות לפועל; על נסיבות חייו הקשות של הנאשם החל מילדותו; על השינוי המשמעותי שערך הנאשם בחייו בשנים האחרונות, לרבות נישואיו בשלישית והיותו אב לילדים, המצפה ללידת ילד נוסף. בנוסף, עמד הסנגור על כך שהעבירות בוצעו שעה שהנאשם היה נתון במצוקה נפשית שלטענתו הקימה קירבה לסייג לאחריות פלילית. אשר לפגיעת ההרשעה בעתידו של הנאשם - הסנגור עמד על כך שמרשו הוא אשר הביא לידיעת הגורמים המתאימים בעיריית ירושלים את דבר ההליך הפלילי המתנהל כנגדו, באופן שהוביל להשעייתו מהעבודה. נטען כי הרשעת הנאשם בדין עלולה להוביל לפיטוריו מעבודתו בעיריית ירושלים. בהקשר זה, טען הסנגור כי ניסיון החיים מלמד שבהינתן הרשעה - הכף נוטה לפיטורין, ואילו הימנעות מהרשעה יכולה לקבל משקל מתאים בשאלת המשך העסקתו של הנאשם בעירייה. הסנגור הוסיף וטען כי נוכח היותה של אשת הנאשם אזרחית ארה"ב, הגיש הנאשם בקשה לקבלת מעמד של תושב קבע שם. לטענת הסנגור בטיעונו לפני וכן בתגובתו המשלימה בכתב מיום 15.6.2015, מרשו לא יהיה חייב לדווח לרשויות האמריקאיות על אי-הרשעה (להבדיל מהרשעה בפלילים). מכל מקום, נטען כי הרשעה בדין תחבל בסיכויי של הנאשם לקבלת תושבות-קבע בארה"ב. הסנגור הוסיף וטען כי גם אם אי-הרשעה תוביל לדחיית בקשת הגרין קארד של הנאשם, הרי פרט רישום זה יימחק מהרישום הפלילי כעבור 5 שנים בלבד, להבדיל מתקופת מחיקה של 17 שנים לפחות בנוגע להרשעה בפלילים.

8. הנאשם נשא את דבריו לפני בדמעות. הוא טען כי ביצוע העבירות היה בגדר מעידה שנבעה מנסיבות חייו המורכבות. לדבריו, בעקבות נישואיו לאשתו הנוכחית ויחסיו הזוגיים עמה הוא נמצא במקום אחר בחייו, ועושה מאמצים משמעותיים כדי להתמיד בדרך השיקומית. הנאשם ביקש כי בית-המשפט יסייע לו להמשיך ולצעוד במסלול החיים החיובי עליו עלה.

עתירת ההגנה לביטול הרשעה

9. בהתאם לפסיקתו של בית-המשפט העליון, משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם בדין. הימנעות מהרשעה או ביטולה מהווים חריג השמור למקרים בעלי נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן. על-מנת להכריע בעתירה לביטול הרשעתו של נאשם בדין, על בית-המשפט לבחון את הצטברותם של שני גורמים מרכזיים: ראשית, האם סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים. ושנית, האם הרשעה תפגע פגיעה חמורה בעתידו או בשיקומו של הנאשם (ראו: ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997); עוד ראו פסיקה של בית-המשפט העליון במותב תלתא מהשנה האחרונה, המתבססת על תנאיה של הלכת כתב הנ"ל: ע"פ 3255/14 ביטון נ' מדינת ישראל (16.3.2015)).

10. במקרה דנן קיימים פנים לכאן ולכאן בשאלת ביטול הרשעתו של הנאשם. עם זאת, לאחר ששקלתי את טענות הצדדים ועיינתי במכלול החומר שהונח לפניי, הרי בסופה של שקילה באתי למסקנה כי בנסיבותיו הייחודיות של מקרה זה, מן הראוי לחרוג מן הכלל ולהורות על ביטול ההרשעה.

11. **בכל הנוגע לדרישה שעניינה סוג העבירות ונסיבות ביצוען** - עסקינן בניסיון להונות את חברת הביטוח על דרך של העלמת רכב, הגשת תלונה כוזבת למשטרה בגין "גניבת" הרכב, וכן הגשת תביעה כוזבת לחברת הביטוח כדי ליהנות מכספי הפוליסה. מדובר במעשים פסולים שחותרים תחת ערכים יסודיים בחברתנו שעניינם שמירה על סדרי משטר וחברה תקינים; הגנה על ניהול חיי מסחר הוגנים; וכן מניעת הכבדה נוספת על רשויות אכיפת החוק אשר ידיהן עמוסות לעייפה, כאשר הגשת תלונות כזב מטילה עליהן נטל מיותר ופוגעת בתלונות של אזרחים ישרי דרך. יש לזכור כי העבירות בהן הורשע הנאשם, לפי מהותן ונסיבותיהן, אינן דורשות תחכום רב. יש בהן פוטנציאל להפקת רווח כספי וישנו קושי לחשוף אותן, כך שנזקן עלול להתגלגל לכלל הציבור עקב העלאת תשלומי פרמיות הביטוח. אזכיר כי העבירה של ידיעות כוזבות לפי סעיף 243 סיפא לחוק העונשין היא עבירת פשע, שהעונש המרבי הקבוע לצידה בחוק הוא חמש שנים. כל אלה מצדדים במתן ביטוי לאינטרסים של הלימה, הרתעה ואכיפה שוויונית של הדין, בדרך של הותרת ההרשעה על כנה. ואמנם, זו היא דרך המלך וזו תהא התוצאה הראויה במרבית המקרים (ראו למשל: ת"פ (שלום י-ם) 33077-12-12 מדינת ישראל נ' אברהמי (9.2.2014) וכן ע"פ (מחוזי י-ם) 46051-03-14 אברהמי נ' מדינת ישראל (1.9.2014)).

לצד הדברים האמורים, במקרה שלפניי יש ליתן את הדעת גם לנסיבות הבאות:

ראשית, מעובדות כתב-האישום בהן הודה הנאשם עולה כי הן השוטר הסמוי והן הסוכן המשטרתי היו אלה שיצרו קשר עם הנאשם לצורך ביצוע הונאת הביטוח. ודוק, אין בכך כדי להפחית מחלקו של הנאשם באירוע, שהרי הנאשם היה זה שמסר לסוכן המשטרתי פרטים על הרכב, הנאשם נהג ברכב והביאו לסוכן תוך הבטחת תמורה כספית עתידית, והנאשם אף היה זה שהגיש תלונה כוזבת במשטרה ומסר דיווח כוזב לחברת הביטוח אודות "גניבת" הרכב שלא התרחשה. עם זאת, אין לדעת במבט לאחור, האם לולא פניית השוטר הסמוי והסוכן המשטרתי לנאשם, הייתה התוכנית שרקם בליבו יוצאת אל הפועל. זאת ועוד; ראוי לציין כי בסופו של יום, שווי הרכב המדובר לא היה גבוה (כ- 13,400 ₪ נכון להיום), כספי הביטוח לא הועברו לידי של הנאשם ולא נגרם לחברת הביטוח נזק ישיר כתוצאה מביצוע העבירות.

שנית, ולכן משקל בעיניי - זמן לא רב לפני ביצוע העבירות, בלע הנאשם באופן אימפולסיבי 60 כדורים שונים ואושפז בבית-חולים. מהמסמכים הרפואיים עולה כי מדובר היה לכאורה במעשה שנבע מייאוש, בין היתר על רקע אהבה נכזבת של הנאשם באותה תקופה (ראו: פסקה 5 לעיל). הדבר עולה בקנה אחד עם הסיבה שהציג הנאשם לפני שירות המבחן לביצוע העבירות בשעתו (ראו: הדברים שמסר הנאשם לשירות המבחן אודות הסיבה לביצוע העבירות בפסקה 3 לעיל). מכל מקום, הניסיון האובדני באמצעות בליעת כדורים ביום 9.6.2010 - כשבועיים וחצי לפני מועד ביצוע העבירות (27.6.2010) - מעיד על כך שבתקופה הרלוונטית לכתב-האישום, הנאשם חווה קשיים רגשיים-נפשיים משמעותיים. יוער כי לפי התיעוד שהגיש לעיוני הסנגור וכן לפי תסקיר שירות המבחן, הנאשם ניסה לבצע ניסיון אובדני נוסף באמצעות בליעת כדורים, מספר חודשים לאחר האירוע נשוא כתב-האישום בעודו בטיפול נפשי (למיטב הבנתי מהחומר שלפניי, היה זה ניסיון ההתאבדות האחרון של הנאשם, ומאז לא שב על ניסיונות אלה). ודוק, בשום שלב לא

הייתה מחלוקת בין הצדדים בדבר אחריותו הפלילית של הנאשם בעת ביצוע המעשים. במילים אחרות; אין לפני טענה לקיומו של סייג לאחריות פלילית. לדידי, אף לא הונח בסיס עובדתי ומשפטי מספק להוכחת קיומה של קירבה לסייג כאמור (ראו והשוו: סעיף 40ט(א)(9) וסעיף 40 לחוק העונשין). יחד עם זאת, התייעוד בדבר מצבו הרגשי-הנפשי של הנאשם בתקופה הרלוונטית לכתב-האישום, יכול ללמד כי הרקע לביצוע המעשים טמון בין היתר במצוקה רגשית-נפשית שחוה הנאשם אותה עת (אשר נתנה אותותיה בניסיונות אובדניים שקיים תיעוד לגביהם). כל אלה מאפשרים לשקול את ביטול ההרשעה בנסיבותיו המיוחדות של מקרה זה, על-אף החומרה האינהרנטית הטמונה במהות העבירות ובנסיבותיהן.

12. **אשר לתנאי שעניינו פגיעה חמורה בעתידו או בשיקומו של הנאשם בגין הרשעתו** - נקודת המוצא היא כי על ההגנה לשכנע שהרשעה בדין תוביל ליצירת נזק קונקרטי וממשי בשיקומו או בעתידו של הנאשם, וכי אין להסתפק בעניין זה בתרחישים תיאורטיים שאין לדעת אם יתממשו בעתיד (ראו למשל: רע"פ 9118/12 פריגין נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (1.1.2013), מפי כב' השופט שהם).

בהתייחס לכך, אומר באופן כללי כי לנאשם נסיבות חיים שאינן פשוטות כלל ועיקר, והן מפורטות בתסקיר שירות המבחן (ראו: פסקה 3 לעיל). חרף ילדותו המורכבת והקשיים המתוארים בתסקיר, הצליח הנאשם לשמור על אורח חיים נורמטיבי בעיקרו, ושיתף פעולה עם גורמי מקצוע במשך כל השנים לצורך טיפול בבעיותיו בתחומים שונים. בשנים האחרונות, נמצא הנאשם במערכת יחסים זוגית בונה ומיטיבה עם אשתו הנוכחית עמה יש לו ילד משותף, כאשר בני-הזוג מצפים ללידת ילד משותף נוסף. מצבו הנפשי של הנאשם הוא יציב כיום לאחר טיפול אליו פנה מיוזמתו. הנאשם נעדר הרשעות קודמות ומאז ביצוע העבירות הנדונות לפני כחמש שנים, לא הסתבך בכל עבירה נוספת. במשך מספר שנים עד להשעייתו מעיריית ירושלים בגין תיק זה, שמר הנאשם על יציבות תעסוקתית כפקח חנייה בעירייה. הנאשם דיווח מיוזמתו על ההליך הפלילי הנוכחי לעירייה, ובעקבות כך הושעה מעבודתו כפקח חנייה. לנאשם הוצע לעבור לתפקיד אחר במחלקת התברואה בעירייה במהלך תקופת ההשעיה (תפקיד ללא עבודה עם קהל), אולם בעיות בריאות מסוימות מנעו מהנאשם אפשרות להשתלב בתפקיד שהוצע לו. לפיכך, נותר הנאשם מושעה מהעירייה עד לסיום הבירור בעניינו. בנסיבות אלה, החל הנאשם לעבוד כמפקח בחברת ניקיון שבבעלות אחיו, והוא עושה מאמצים להגיע לאיזון מבחינה כלכלית, לפרנס את משפחתו ולעמוד בתשלומי המזונות עבור בנו הבכור. מכל אלה עולה כי הנאשם השקיע בשנים האחרונות מאמצים לשיקום וכי המעשים נשוא כתב-האישום אינם מאפיין את אורחותיו.

בהמשך לדברים האמורים אוסיף ואומר כי המעשים נשוא כתב-האישום התבצעו ביוני 2010. כתב-האישום כנגד הנאשם הוגש ביוני 2013. מדובר בפרק-זמן ארוך של שלוש שנים. בפרוטוקול הדיון מיום 2.7.2014, טענה המאשימה כי השיהוי של שלוש השנים בהגשת כתב-האישום נבע מעומס עבודה (שם, עמ' 7, ש' 21). אינני מקלה ראש בעומסי העבודה בהם נתונים גורמי התביעה. עם זאת, לא ניתן להתעלם מכך שעל רקע השתהות המאשימה בהגשת כתב-האישום ובמהלך הזמן שחלף, נעשו על-ידי הנאשם צעדים לבניית זוגיות חדשה ומיטיבה, השגת איזון במישור הרגשי-נפשי ושיקום חיו (לכך ששיהוי בהגשת כתב-האישום יכול להוות שיקול בבחינת סוגיה של ביטול הרשעה, ראו והשוו: עפ"ג (מחוזי-ים) 39711-10-13 מדינת ישראל נ ג דשטין (20.11.2012)).

13. כאמור, המאשימה טענה כי לא הוכח שהרשעה בדין תוביל ליצירת נזק קונקרטי ממשי וודאי אצל הנאשם. מנגד, ההגנה טענה כי הותרת ההרשעה על כנה תוביל ליצירת נזק קונקרטי, בין היתר עקב החשש מפני פיטורי הנאשם.

מעבודתו כפקח חנייה בעיריית ירושלים. בעניין האחרון, חובה להעיר שתיים: ראשית, מדבריה של היועצת המשפטית של עיריית ירושלים עולה כי אין ודאות בשאלה האם הנאשם יפוטל מעבודתו בעירייה, וזאת בין אם ההרשעה בהליך זה תיוותר בעינה ובין אם היא תבוטל. בין כך ובין אחרת, יהיה על העירייה לשקול צעדיה בנוגע להמשך העסקתו של הנאשם על-ידה. שנית, אף אם הנאשם יפוטל מעבודתו בעירייה, הוא יוכל להתפרנס במקומות עבודה אחרים (כפי שהוא עושה כיום בחברת הניקיון של אחיו).

לצד דברים אלה, ראוי לציין כי הנאשם הביע רצון לשוב לעבודתו בשירות הציבורי וטען כי העבודה אצל אחיו היא עניין זמני על-מנת להתפרנס בתקופת השעייתו מהעירייה. מטבע הדברים, הותרת ההרשעה בעינה עלולה להקשות על הנאשם לשכנע את העירייה להימנע מפיטוריו, וזאת ביחס למצב בו תבוטל הרשעתו בדין (כל זאת, בלא שאביע כל עמדה בסוגיית הפיטורין, שכן הגורמים המוסמכים בעיריית ירושלים הם אשר יפעילו את שיקול-דעתם בבוא העת, על-פי השיקולים המנחים אותם בסוגיה זו).

14. ההגנה טענה לקיומו של נזק קונקרטי נוסף בגין הותרת ההרשעה על כנה, הנוגע לבקשה שהגיש הנאשם ביולי 2014 להוצאת גרין קארד בארה"ב. בעניין זה, הדגישה ההגנה כי שיקומו של הנאשם קשור לא מעט במערכת היחסים הזוגית אותה הוא מנהל בשנים האחרונות עם אשתו הנוכחית. מדובר באישה שהיא אזרחית אמריקאית. בהעדר משפחה תומכת בארץ ונוכח קשיי הסתגלות של האישה כאן, שוקלים בני-הזוג להעתיק את מקום מגוריהם יחד עם תינוקם המשותף לארה"ב (יוער כי מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם טרם החליט האם יעתיק את מקום מגוריו לארה"ב, בין היתר עקב הימצאות בנו הבכור של הנאשם מנישואיו השניים בארץ). עייתי במסמכים שהמאשימה צירפה לתגובתה המשלימה בכתב מיום 26.5.2015. בלא לקבוע מסמרות בדבר, אומר כי ממסמכים אלה עולה לכאורה כי יהיה על הנאשם לדווח על תוצאות הליך זה לרשויות האמריקאיות, וזאת בין אם ההרשעה תיוותר על כנה ובין אם היא תבוטל (כך, בשים לב לעובדה שטופס בקשת הגרין-קארד וההנחיות של מחלקת המדינה האמריקאית, מטילים על מבקש האשרה חובת יידוע גם על הליכים בהם לא הורשע בדין, אך הודה במיוחד לו). בכל מקרה, הסמכות להחליט בעניין קבלת גרין קארד נתונה כמובן לרשויות האמריקאיות, ואיני רואה להביע שום עמדה בעניין. אציין רק כי גם בהקשר הנדון, דומה כי הרשעה בדין עלולה להקשות על הנאשם את מלאכת השכנוע לקבלת גרין קארד, ביחס לביטול ההרשעה.

15. אודה כי אילו כל אחד מהחששות עליהם עמדתי לעיל היה עומד לבדו, הייתי נוטה לדעה לפיה אין די בכך כדי להקים נזק קונקרטי ממשי כנדרש בהלכה הפסוקה לצורך ביטול הרשעה, שהרי ממילא אין לדעת מה יעלה בגורל שאלת פיטוריו של הנאשם מעבודתו בעיריית ירושלים, או בגורל בקשת הנאשם לקבלת גרין קארד מרשויות ארה"ב. יחד עם זאת, בנסיבותיו הייחודיות של מקרה זה, אני סבורה כי המשקל המצטבר של שני החששות הנטענים (החשש מפני פיטורין מהעירייה והחשש מפני דחיית הבקשה לקבלת גרין-קארד, כאשר מטבע הדברים הרשעה בדין תגביר את הקושי של הנאשם בשכנוע הגורמים המוסמכים לקבלת החלטה בכל אחת משתי הסוגיות האמורות), בצירוף ההשתוות בת שלוש שנים של המאשימה בהגשת כתב-האישום ופרק הזמן הארוך שחלף מאז ביצוע העבירות במהלכו שיקם הנאשם את חייו - כל אלה יחדיו מובילים למסקנה כי ההגנה עמדה בנטל לשכנע כי הותרת ההרשעה בעינה, עלולה ליצור עבור הנאשם נזק קונקרטי שיהיה בו כדי להשליך מהותית על עתידו ועל שיקומו.

במאמר מוסגר ולמען שלמות התמונה, אציין כי לא נעלם מעיניי ששני החששות הנטענים על-ידי ההגנה עומדים בסתירה מסוימת אחד לשני, שהרי החשש הנטען מפני פיתוריו של הנאשם מעיריית ירושלים מניח כי מרכז חייו של הנאשם יוותר בארץ, ואילו החשש מפני העדר קבלת גרין קארד מניח כי הנאשם ירצה להעתיק את מרכז חייו לארה"ב. עם זאת, אינני סבורה כי יש לראות בסתירה האמורה את חזות הכל, שכן בעיניי היא נובעת ממורכבות החיים ומהתלבטות אמיתית של הנאשם ובת-זוגתו שעלתה ארצה, באשר לשאלה אילו מדרכי ההילוך פתוחות בפניהם ובאילו מהן ניתן לבחור.

16. בסיום הדברים, אני רואה לציין כי בחינת פסיקתם של בתי-המשפט לאורך השנים מלמדת כי במקרים מתאימים שניסיונותיהם מיוחדות, ראו בתי-המשפט להימנע מהרשעה או להורות על ביטולה תוך מתן בכורה לשיקולי שיקום על-פני יתר שיקולי הענישה, וזאת בגין מעשים דומים לאלה בהם עוסק המקרה שלפניי (ראו והשוו למשל: ת"פ (שלום פ"ת) 1794/04 מדינת ישראל נ' ג'ובני (8.5.2005); ת"פ (שלום נצ') 1541/07 מדינת ישראל נ' אסבניולי (22.11.2007); ת"פ (שלום ב"ש) 4366/07 מדינת ישראל נ' געאר (18.7.2010); ת"פ (שלום ב"ש) 1270/08 מדינת ישראל נ' אברג'ל (11.10.2009); ת"פ (שלום ב"ש) 3569/08 מדינת ישראל נ' נקאש (2.6.2010); ת"פ (שלום ב"ש) 5885-08 מדינת ישראל נ' פחימה (15.6.2010); ת"פ (שלום ב"ש) 2588-09 מדינת ישראל נ' טריקי (13.1.2011); ת"פ (שלום ב"ש) 54436-07-10 מדינת ישראל נ' אבו כף (22.3.2012); ת"פ (שלום אש') 49347-03-11 מדינת ישראל נ' מור (27.2.2012)).

17. סיכומם של דברים; העבירות בהן הורשע הנאשם נושאות עימן חומרה. על דרך הכלל, דרך המלך בעניינן היא הותרת ההרשעה על כנה. יחד עם זאת, במקרה דנן ניתן להצביע על שיקולים מקלים במישור נסיבות ביצוע העבירות כמפורט בפסקה 11 לעיל (לרבות קושי רגשי-נפשי משמעותי בתקופה הרלוונטית לכתב-האישום שהתבטא בין היתר בניסיון אובדני). כמו כן, אני סבורה כי המשקל המצטבר של שני החששות עליהם הצביעה ההגנה בטיעוניה - החשש מפני פיתורין מעבודתו של הנאשם כפקח חנייה בעיריית ירושלים, והחשש מפני דחיית הבקשה לקבלת גרין קארד בארה"ב שהיא מדינת אזרחותה של אשת הנאשם - בצירוף השיהוי המשמעותי בהגשת כתב-האישום וחלוף הזמן הניכר מעת ביצוע העבירות במהלכו שיקם הנאשם את חייו; כל אלה מובילים למסקנה כי הותרת ההרשעה בדין עלולה ליצור עבור הנאשם נזק קונקרטי שיהיה בו כדי לפגוע בסיכויי שיקומו ובדרך החיובית בה הוא צועד בהצלחה בשנים האחרונות.

בהתחשב בכל אלה, ותוך שאני מדגישה כי מסקנתי נעוצה בנסיבותיו הייחודיות של המקרה שלפניי, אני רואה לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהורות על ביטול הרשעת הנאשם בדין, תוך העדפת השיקולים האינדיבידואליים-השיקומיים על-פני האינטרסים הציבוריים המצדדים בהרשעה.

העונש המוסכם

18. שני הצדדים עתרו לאמץ את המלצת שירות המבחן לעונש ולהטיל על הנאשם צו של"צ בהיקף של 180 שעות. בנסיבות העניין, ונוכח מכלול השיקולים עליהם עמדתי בדבריי לעיל, אני מוצאת את ההסכמה בין הצדדים ראויה, ורואה לכבדה. כמו כן, אני רואה לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהטיל על הנאשם צו מבחן לשנה.

סוף דבר

19. נוכח מכלול הטעמים האמורים, אני מורה על ביטול הרשעת הנאשם ומטילה עליו את העונשים הבאים בגין העבירות אותן ביצע:

א. הנאשם יבצע שירות לתועלת הציבור בהיקף של 180 שעות על-פי התוכנית המוצעת בתסקיר שירות המבחן. שירות המבחן יפקח על עבודת הנאשם ויהיה רשאי לשנות את מקום ההשמה במידת הצורך, ללא צו שיפוטי נוסף.

ב. הנאשם יהיה נתון לפיקוח קצין מבחן למשך שנה מהיום, וישתתף בכל תכנית טיפולית שיציע שירות המבחן וזאת כחלק מתנאי המבחן.

הנאשם מוזהר כי אם יפר את צו השל"צ או את תנאי המבחן, תימסר הודעה על כך לבית-המשפט, אשר מוסמך לדון בעניינו מחדש הן במישור ההרשעה והן במישור העונש.

ההחלטה תפורסם ברבים, ללא שמו של הנאשם, מטעמי צנעת הפרט.

המזכירות תמציא העתק פרוטוקול זה לשירות המבחן למבוגרים.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

ניתנה היום, ד' אב תשע"ה, 20 יולי 2015, במעמד הצדדים.